

Svar på fullmäktigemotion; Sjukhusundervisning på andra stadiet, Å Stenbacka (SFP)

Sektionen för främjande av välbefinnande och hälsa samt kontaktytor 07.09.2026 § 45

Beredare Sjöström Pia-Maria
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 184 1597, fornamn.efternamn@ovph.fi

Åsa Stenbacka, sfp, har 8.6.2026 lämnat in en fullmäktigemotion gällande sjukhusundervisning på andra stadiet och behovet av särskild vårdenhet för ungdomar med multiproblem. Enligt motionen har behovet av riktat stöd för unga med komplexa utmaningar blivit allt mer tydligt i takt med att läroplikten har utvidgats och lagstiftningen förändrats. Utvidgad läroplikt (från 2021) innebär att unga har rätt och skyldighet att studera till 18 års ålder. Lagstiftningens nuvarande utformning gör att det finns luckor vad gäller sjukhusundervisning på andra stadiet och ansvarsfördelning mellan olika aktörer.

Sjukhusundervisning riktar sig till elever som på grund av sjukdom eller behandling inte kan delta i ordinarie undervisning. Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att ordna undervisning för elever som vårdas på sjukhus eller motsvarande institutioner. Däremot är ansvaret för sjukhusundervisning på andra stadiet inte lika tydligt reglerat, vilket innebär att studerande mellan högstadiet och gymnasiet/yrkesutbildning riskerar att hamna utan det stöd de behöver.

Välfärdsområdet delar oron över situationen för unga på andra stadiet som på grund av psykisk ohälsa, missbruk, social utsatthet, neuropsykiatriska svårigheter eller andra komplexa orsaker inte förmår fullfölja sina studier. Det är av stor betydelse att dessa unga identifieras i ett tidigt skede och får ett koordinerat stöd som stärker deras funktionsförmåga, hälsa, trygghet och möjligheter att fortsätta sin utbildning.

Välfärdsområdet ser också behovet av att ytterligare stärka samarbetet mellan utbildningsanordnarna, studerandevården och välfärdsområdets övriga social- och hälsovårdstjänster samt övriga aktörer. Studerandevården ska fungera som en del av en helhet där förebyggande arbete, tidigt stöd, individuell bedömning och hänvisning till rätt tjänster sker i nära samverkan med läroanstalten, den unga och vid behov vårdnadshavarna. För unga med omfattande och sammansatta behov krävs ofta sektorsövergripande lösningar där studerandevård, mentalvårds- och missbrukartjänster, socialvård och andra aktörer samarbetar på ett strukturerat sätt.

Samtidigt är det viktigt att tydliggöra ansvarsfördelningen. Ordandet av undervisning på andra stadiet hör till utbildningsanordnarens ansvar och inte till välfärdsområdet. Välfärdsområdet ansvarar för de social- och hälsovårdstjänster samt studerandevårdstjänster som enligt lag ska ordnas för studerande, men välfärdsområdet kan inte överta utbildningsanordnarens ansvar för själva undervisningen eller för pedagogiska arrangemang.

Motionen lyfter fram en viktig lagstiftningsmässig brist. Sjukhusundervisning är uttryckligen reglerad i lagen om grundläggande utbildning, medan motsvarande tydliga bestämmelser inte finns för studerande på andra stadiet. Denna otydlighet kan leda till att unga i särskilt utsatta situationer riskerar att hamna mellan olika aktörers ansvar. Det är därför motiverat att frågan lyfts på nationell nivå och att lagstiftningen utvecklas så att även studerande på andra stadiet med behov av vård, rehabilitering och särskilda undervisningsarrangemang får ett jämlikt och tillräckligt stöd.

Inom ramen för sitt ansvarsområde kan välfärdsområdet bidra genom att utveckla smidigare samarbetsstrukturer med utbildningsanordnarna, stärka konsultation och gemensam bedömning i krävande situationer samt säkerställa att unga med psykisk ohälsa, missbruksproblematik eller andra omfattande stödbehov hänvisas till rätt social- och hälsovårdstjänster utan onödiga dröjsmål. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid

övergångar mellan tjänster, ansvarsfördelning i individuella ärenden och möjligheten att samla aktörerna kring den unga i ett tidigt skede vid exempelvis oroande skolfrånvaro.

Välfärdsområdet anser att samarbetet med utbildningsanordnarna behöver vidareutvecklas inom ramen för befintliga strukturer för studerandevård och sektorsövergripande arbete. Syftet är att skapa tydligare gemensamma handlingsmodeller för unga på andra stadiet som riskerar att avbryta sina studier eller som inte klarar av utbildningen utan omfattande stöd.

Sammanfattningsvis konstaterar välfärdsområdet att motionen behandlar en angelägen fråga. Välfärdsområdet understöder målet att förbättra vård, service och samordnat stöd för unga på andra stadiet med omfattande behov. Samtidigt betonas att ansvaret för ordnandet av undervisning ligger hos utbildningsanordnarna, medan välfärdsområdets ansvar gäller studerandevård och övriga social- och hälsovårdstjänster. Det fortsatta arbetet bör därför inriktas på stärkt samverkan, tydligare ansvarsfördelning och utveckling av den nationella lagstiftningen.

Sektordirektör för barn, unga och familjer Sjöström Pia-Maria

föreslår att sektionen för främjande av välfärd, hälsa samt kontaktytor beslutar att ge svaret på fullmäktigemotionen som redogörelse till välfärdsområdesstyrelsen inför vidare behandling i fullmäktige.

Beslut:

Sektionen godkände förslaget efter en teknisk korrigerings i beredningstexten på förslag av Jaakko Perttu.

Välfärdsområdesstyrelse 21.09.2026 § 178

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

föreslår att välfärdsområdesstyrelsen beslutar att ge svaret på fullmäktigemotionen som redogörelse till välfärdsområdesfullmäktige. Styrelsen föreslår för fullmäktige att motionen härmed är slutbehandlad.

Päätös:

Förslaget godkändes.

Välfärdsområdesfullmäktige 05.10.2026

ÖVPH/3775/00.02.00/2026

Beredare Sjöström Pia-Maria
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 184 1597, fornamn.efternamn@ovph.fi

Styrelsen

föreslår, att fullmäktige godkänner ovanstående redogörelse som svar på motionen, samt förklarar motionen slutbehandlad.

Beslut:

Bilagor

- Bilaga 1 Motion om sjukhusundervisning på andra stadiet och behovet av särskild vårdenheter för ungdomar med multiproblem - Aloite sairaalaopetuksesta toisella asteella ja hoitoyksikön tarpeesta moniongelmaisille nuorille

Kompletterande material